

Jak odróżnić pieśń od piosenki

Pozytywne aspekty piosenki religijnej:

1. spełnia rolę katechetyczną – oczywiście wtedy, gdy tekst oparty jest na Ewangelii i myśli teologicznej;
2. uczy modlitwy wspólnej, radosnej, śpiewanej (jednak tylko wtedy, gdy melodia do takiej modlitwy nastraja);
3. poprzez śpiewanie w czasie wycieczek, przy ognisku, na spotkaniach towarzyskich, biwakach uświadamia zwłaszcza ludziom młodym fakt, że chrześcijaninem jest się nie tylko podczas liturgii w kościele, ale także poza świątynią.

Dlaczego piosenki nie nadają się do liturgii?

1. Ich **pochodzenie** jest zazwyczaj **świeckie**. Jeżeli nie są wprost zapożyczone z muzyki rozrywkowej, to naśladują jej estetykę. Nie przystają zatem do rzeczywistości świętej, czyli do liturgii.
2. Po drugie – **tematyka tekstów** piosenek jest zazwyczaj luźno, w niewielkim stopniu związana z życiem duchowym, teologią, liturgią, słowem Bożym.
3. Czasem w tekstach piosenek zdarzają się **powtarzane, nic nie znaczące sylaby** a nawet pojedyncze litery – zabiegi niestosowne, mało poważne.
4. Już sama melodyka bywa bardzo świecka:
  - **układ meliczny** jest czasem bardzo prymitywny, np. poprzez wielokrotne powtarzanie tego samego motywu, albo śpiewanie na jednym tonie, albo przy użyciu wielu naprzemiennych skoków interwałowych;
  - czasem melika posiada chromatyczne zmiany wysokości dźwięków, co wywołuje dodatkowe napięcia, wzbudzając skojarzenia obce muzyce liturgicznej.
  - **układ rytmiczny** piosenek używa szerokiego spectrum wartości rytmicznych: od bardzo długich (cała nuta i więcej), przez czasem skomplikowane rytmy (m.in. nieregularne), także rytmy punktowane, po drobne wartości rytmiczne (np. szesnastkę). Nie jest to proste dla wykonania zgodnego z zapisem przez dużą ilość ludzi.
5. Styl piosenek, który jest ukierunkowany raczej na **solowe, estradowe wykonanie**, niż na wspólny śpiew większej ilości ludzi. Piosenki nie przyczyniają się zatem do zjednoczenia zebranej społeczności w prostym

śpiewie, ale raczej do zindywidualizowania, a może nawet i do wykluczenia większości ze śpiewu, zamienienia zebranych w widownię, słuchaczy.

6. Piosenki angażują człowieka bardziej **motorycznie** (reakcją są ruchy ciała), w dużym stopniu wywołują szybko ulotne **stany euforyczne**, bliższe bardziej rozrywce niż głębokiej, wewnętrznej radości.

7. Piosenkom towarzyszy **świeckie instrumentarium**, czyli kojarzona z muzyką świecką – gitara oraz czyniąca we wnętrzu sakralnym łomot – perkusja.

Instrument strunowy szarpany, ponieważ wydaje dźwięk krótko brzmiący – nie nadaje się do podtrzymania śpiewu, jest zbyt nikły, by wysyłać uszom społeczności śpiewających wystarczający sygnał o wysokości dźwięku i w ten sposób utrzymać ludzi w danej tonacji. Zazwyczaj już w drugiej zwrotce słyszymy stale zwiększający się rozdźwięk między tonacją śpiewających a pobrzękiwaniem gitary.

Zwielokrotnione zaś przez pogłos świątyni uderzenie w **instrument perkusyjny**, zamiast utrzymać śpiewaków w rytmie piosenki, poza hałasem – rytm ten rozbija. Na marginesie zostawię antyczne kojarzenie instrumentów perkusyjnych z pijanym i wyuzdanym orszakiem Dionizosa...

8. Nadto piosenka religijna od pieśni kościelnej różni się **żywością**. Moda, preferencje, style w muzyce rozrywkowej, w której piosenka religijna jest zakorzeniona, ulegają szybkim zmianom. Żywość piosenki jest bardzo krótka, wskutek czego jej przydatność – marginalna, gdyż wciąż trzeba się uczyć nowych.

Tymczasem **Pieśni kościelne** odznaczają się:

- szlachetniejszą formą muzyczną (symetryczną, prostą),
- nierzadko głębokimi tekstami,
- przez swoje niezmiennie piękno budują tożsamość katolicką danej społeczności,
- posiadają teksty o jasnym układzie formalnym i logicznym następstwie treści,
- nawiązują do tajemnic wiary, tekstów biblijnych lub liturgicznych,
- przekazują prawdy prostym językiem, ucząc i wzbogacając naszą pobożność,
- melika pieśni jest zazwyczaj oparta na prostym następstwie dźwięków gamowłaściwych, z nielicznymi skokami,
- rytmika bardzo uproszczona, posługuje się dwoma, maksymalnie trzema wartościami rytmicznymi,
- uproszczenia te służą zgodnemu śpiewowi większej ilości ludzi, jednocząc ich serca, umysły i emocje w wysławianiu Boga.